

BISKOPENS VISITASFOREDRAG
HAMMERFEST, KVALSUND OG KOKELV SOKN
HAMMERFEST PROSTI, NORD-HÅLOGALAND
23.-28. APRIL 2024

Innledning

Kjære Hammerfest, Kvalsund og Kokelv menigheter!

Visitasen her i soknene deres har vært en rik erfaring, gjennom møter med alle lag av befolkningen, fra de minste til de eldste. Det er alltid fint å besøke ulike deler av menighets- og bygdelivet i de menigheter jeg kommer til. Dette området har gjennomgått noen forandringer med tanke på kommunegrenser og sammenslåing siden sist visitas. Førrige visitas i Kvalsund og Kokelv ble gjennomført for 8 år siden. Mens det er 6 år siden vi visiterte Hammerfest sokn. Denne gangen innbefatter visitasen besøk til alle disse menighetene, og dette er naturlig i og med at dette sammenfaller med nye Hammerfest kommune.

For min del må jeg si at jeg har et spesielt forhold til denne delen av bispedømmet vårt. I Kvalsund gjorde jeg mine første preste-erfaringer, da jeg var prestevikar sommeren 1977, som halvstudert prest. Det har vært godt å se at folk som bor her er glade i kirkene sine, og å merke de kirkelige ansattes engasjement for menighetene og dem som bor rundt om i denne store kommunen. Jeg og mitt følge, prost Jon Atle Birkeland og rådgiver Karl Yngve Bergkåsa, har blitt tatt imot på en flott måte av både kirkelige medarbeidere og alle andre vi har møtt.

Når biskopen kommer på visitas til en menighet, synliggjøres også at vi tilhører et større fellesskap: Den norske kirke og Nord-Hålogaland bispedømme. Og vår kirke er en del av den verdensvide kirke som tilber og tjener den levende Gud over hele jorda. Dette fellesskapet består av denne store enheten, og samtidig helt ned til lokalplanet hvor vi har våre menigheter som her i Hammerfest, Kvalsund og Kokelv.

Under en visitas er det en del av biskopens oppdrag å ha tilsyn med menighetene, prestene og andre vigslede ansatte. Ordet visitas betyr besøk. Visitasen gir oss mulighet til å se hverandre og fokusere på særlig viktige oppgaver i soknet. Formålet med visitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheten og de ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet. Det er også en mulighet til å samtale og tenke høyt sammen om veien videre. Vår tjeneste som menighet er å være Guds hender og føtter i vår lokale sammenheng. Vi trenger nemlig ikke lete langt etter muligheter til å tjene Gud. De finnes rundt oss hver dag, i våre familier, arbeidssteder, på sykehjemmet og i hele lokalsamfunnet.

Overskriften på visitasen har vært: "Å være kirke i Sjøsameland". Valget av nettopp dette temaet viser hvordan dere ser på kirka og forholdet til befolkningen her på kysten. Kirka skal være en brobygger og en trygg havn for menigheten, hvor folk fra alle slags sammenhenger kan møtes og finne fellesskap. I de ulike kirkene og forsamlingshusene kommer folk sammen og finner fellesskap, med kirka og troen på Gud som plattform.

Dere har aktiviteter for barn, unge og eldre som får bli kjent med Jesus og den kristne tro, og finne sin plass i kirken. Dette er noe av hovedhensikten med å være kirke. Både å nå bredt ut til alle deler av folket, men samtidig være et samlingssted hvor forholdet til den levende Gud er pulsen og hovedrytmen. Vi er kalt av Gud til å være et fellesskap av troende som støtter og oppmuntrer hverandre når vi møtes i ulike sammenhenger.

Da vi nå er kommet til visitasens siste dag er det på tide med en oppsummering av noen av de erfaringene vi har gjort denne uka. Jeg vil derfor dele noen inntrykk fra visitasen med dere.

Besøk på Nye Hammerfest sykehus

På tirsdag startet vi visitasen med et besøk på det nye flotte sykehuset dere har fått her i Hammerfest. Klinikksjef Jørgen Nilsen tok imot oss og viste oss rundt på det flotte bygget, sammen med avdelingssjef Vegar Fossmo og kommunikasjonsrådgiver Malene Nicolaysen. Vi fikk se et sykehus med praktiske og funksjonelle løsninger som vil hjelpe på både logistikk og bedre utnyttelse av både plass og personell. Det var godt å oppleve at sykehuspresten og hennes tjeneste for både pasienter og ansatte blir høyt verdsatt. Jeg gratulerer med et flott og praktisk bygg, og ønsker lykke til med å ta det i bruk!

Vi hadde samtidig møte med sykehusprest Karen Lorentzen om den viktige tjenesten som tilbys gjennom prestens nærvær på sykehuset. Prestene i Hammerfest har en 2. beredskap som har fungert godt i 24 år og sikrer tilgang på prestatjenester de ganger sykehuspresten har tjenestefri.

Det er også flott å se at det er en egen tolketjeneste for å dekke samiske behov. Dette er med å sikre at de ansatte som behøver tolk kan møte den samiske befolkningen på en god og trygg måte.

Fagmøte på bedehuset i Hønseby

Under visitaser holdes det et fagmøte. Denne gangen var temaet «sjøsamiske bygder» og møtet ble holdt på bedehuset i Hønseby. Sokneprest Jon Arne Tandberg hadde forberedt samlingen og ledet foredragsdelen, hvor han også fikk god hjelp av lokale krefter som bidro med sine fortellinger om bedehuset og dets plass hos folket på Seiland. Det var flott å høre forskjellige mennesker fortelle om det sjøsamiske nærværet langs kysten. Menighetene deres er velsigna i denne sammenhengen med tilgang på menneskelige ressurser som har så mye kunnskap og kompetanse på den sjøsamiske kulturen som er en stor rikdom for våre områder langs Finnmarkskysten.

Med tanke på statens harde fornorskningsspolitikk og de negative konsekvensene dette fikk for særlig den sjøsamiske kulturen og språkutfoldelsen, så er det fantastisk å se at revitalisering foregår langs hele kysten av bispedømmet vårt. Og at mange samer igjen kan bære sin identitet med stolthet og vise fram den flotte kulturen som ble forsøkt undertrykt under fornorskningstiden.

Møte med staben i menighetene

Onsdag morgen hadde vi møte med staben i menighetene. Det var et møte med kompetente og motiverte medarbeidere som tydelig er glad i menighetene sine og det arbeidet de får utføre der.

I Hammerfest har dere en fungerende kirkeverge i Eva Bjørgve som har trådt inn i sin nye rolle på uklanderlig vis og fyller sin rolle på en god måte. Prestetjenesten i menighetene bekles av sokneprest Jon Arne Tandberg og kapellan Peter Lund Bullen i Hammerfest, samt sokneprest Vegard Loke Rønning i Kvalsund og Kokelv. De gjennomfører gudstjenester og kirkelige handlinger, samt andre kirkelig aktiviteter på en måte som tjener menighetene godt. Prosten i Hammerfest, Jon Atle Birkeland, leder prestatjenesten i prostiet på en måte som

ivaretar de ansatte og skaper gode arbeidsvilkår. Han har sete i Hammerfest, men etter at prostiprest-stillingen falt bort, blir hans menighetstjeneste i andre deler av prostiet.

Dere har også en dyktig og tjenestevillig kateket i Arnhild Espejord Jenssen som tar hånd om den kirkelige undervisningen på en trygg og allsidig måte.

Menighetene har to dyktige og tjenestevillige organister som begge bærer fornavnet Elena. Henholdsvis Elena Brovold og Elena Fredriksen. De er med å bære ansvaret for den kirkemusikalske tjenesten og sørger for at menighetene kan velsignes med sang og musikk til sine kirkelige aktiviteter.

Dere har fine og kompetente kirketjenere i Odd Arne Guttormsen, Terttu Dahl og Hans Arne Dahl. De sørger for at aktivitetene som foregår i menighetene kan gjennomføres på en trygg og hensiktsmessig måte. Hans Arne har jobbet i Hammerfest kirke i snart 25 år og det er en prestasjon det virkelig står respekt av. Renholder Nittaya Bumrunghet har vært en del av Hammerfest menighets stab lenge og har den viktige jobben med å sørge for at kirkene og de andre lokalene er rene og trivelige. Hun har nå nylig tatt fagbrev innenfor renhold og styrket sin kompetanse ytterligere.

Menighetssekretær Linda Bjerkenes Rønning koordinerer og har oversikt over kirkens mange ulike aktiviteter. Den jobben er uvurderlig og hjelper de kirkelig ansatte med å strukturere og planlegge sine arbeidshverdager.

På kirkegården foregår det et viktig og omfangsrikt arbeid. Der har dere dyktige medarbeidere i Trond Martin Sivertsen og Daniel Skog. De har mye kunnskap på sine fagfelt og sørger for at innbyggerne får det de trenger i forbindelse med begravelser og besøk til gravplasser.

Jeg fikk inntrykk av en stab som samarbeider godt og er opptatt av å gjøre arbeidshverdagen så knirkefri som mulig. Det var flere av dere som uttrykte at dere vil hverandre vel og at det er rom for å feile og at man står bak hverandre og støtter. Dette er gode egenskaper for en stor stab som skal betjene kirkene våre på en best mulig måte.

Andakt på Utsikten bokollektiv

Det er viktig for meg å treffe de eldste blant oss når jeg er på visitas. Det var derfor svært viktig for meg å besøke Utsikten bokollektiv og Utsikten spesialsykehjem, og være med på andakten der. Kapellan Peter Lund Bullen ledet oss gjennom den og jeg fikk komme med en hilsen og lyse velsignelsen. Organist Elena Fredriksen bidro med flott pianospilling, både som akkompagnement og ved å spille et stykke til slutt for oss.

Slike besøk på sykehjemmene rundt omkring er noe av det viktigste vi gjør som kirke. Her var det spesielt også å kunne besøke et spesialsykehjem for mennesker med ekstra behov, som er kommet i solid alder. Det er viktig å gi åndelig tilbud til dem av oss som ikke kan komme på de vanlige gudstjenestene, men som fortsatt trenger åndelig fellesskap.

Etter andakten ble det servert kaffe og kaker. Rundt bordene var det gode samtaler og det ble en stund til oppbyggelse for oss alle som var med.

Besøk på Hammerfest brann og redning

En viktig del av visitasene innebærer besøk på viktige arbeidsplasser. Det var derfor hyggelig å bli bedre kjent med brannstasjonen og de ansatte der. Brannsjef Arne Myrseth og de andre

ansatte der ønsket oss velkommen og brannsjefen fortalte om den lange og sterke tradisjonen for brann og redning i Hammerfest. Tenk at det første brannvesenet i landet vårt ble opprettet her i 1841, som et av de første i verden.

Vi fikk omvisning på brannstasjonen og en innføring i den allsidige tjenesten som brannvesenet utfører i sin arbeidshverdag. Det var et spennende møte med kompetente og motiverte ansatte som tydelig hadde en stolthet og følelse av kall for den jobben de er satt til å utføre.

Knøttesang i Hammerfest kirke

Ett av de fine aspektene ved en bispevisitas er å få være med på de ulike kirkelige aktivitetene som menighetene tilbyr. Det var derfor artig å bli med på Knøttesang i Hammerfest kirke og få møte de aller minste medlemmene av kirka vår.

Denne aktiviteten drives av en frivillig, Kristin Nymo, med medvirkning fra kateket og organist. Nymo har faktisk stått i denne tjenesten i over 15 år og er for veteran å regne i det kirkelige frivillighetskorpset. Det var flott å se alle barna som var kommet til kirka for å ha fellesskap med sang og bevegelser nede i kjelleren i Hammerfest kirke. Det var en fin kombinasjon av både åndelig og sosialt fellesskap som er noe av det viktigste vi som kirke kan drive med i våre lokalmenigheter.

Møte om samisk språk- og kompetansesenter i Kokelv

Torsdagen startet med en tur til Kokelv og et møte ang. nytt samisk språk- og kompetansesenter i Kokelv. Vi ble møtt av Ingar Eira og Ranveig Thomassen Jon. De er begge en del av lokalbefolkningen i Kokelv og har samisk tilhørighet. Ingar Eira fortalte om bevilgningen til et prosjekt som skal legge til rette for etableringen av et samisk språk- og kompetansesenter i Kokelv. De har allerede begynt med noen kvelder hvor det tilbys opplæring i samisk og der man kan bli kjent med det sjøsamiske nærværet i bygda.

I lys av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport og hvilke tiltak som må til for å folkebevissthet og kunnskap om fornorskningspolitikken og dens konsekvenser, er dette et svært viktig arbeid. Det var fint å se den iveren og innsatsviljen som fins lokalt i Kokelv og jeg håper dette arbeidet vil bære frukter og synliggjøre den samiske tilstedeværelsen langs kysten.

Møte med skoleledelsen og omvisning på Kvalsund skole

Dagen fortsatte med tur til Kvalsund og et besøk til det nye skolebygget i bygda. Der møtte vi rektor Jørn Stenersen og fikk en konstruktiv samtale rundt samarbeidet mellom kirke og skole. Kateket Arnhild Espejord Jenssen og sokneprest Vegard Loke Rønning fikk fortalt om hva de kan bidra med inn til skolen og det var godt å se at det er et fruktbart samarbeidsklima og god dialog med skolen.

Vi fikk også omvisning på skolen og traff flere av skoleklassene der. Det var et flott og funksjonelt bygg som gir trivsel til både elever og ansatte. Det kan ikke undervurderes at kommunen prioriterer å styrke skoletjenesten ikke bare i byen, men også ute i bygdene våre.

Møte med menighetsrådene/fellesrådet

På ettermiddagen hadde vi møte med menighetsrådene i Hammerfest, Kvalsund og Kokelv og representantene som utgjør fellesrådet.

Det er et stort og viktig spørsmål rundt hva man gjør med kirkegården i Fjordadalen som trenger skredsikring for å kunne driftes forsvarlig på vinterstid. Det er viktig å få prioritert å løse denne saken da det vil få store konsekvenser dersom problematikken rundt skredfaren på gravlunden ikke gjøres noe med.

Det er viktig med frivillighet for å kunne realisere et godt kirkelig aktivitetsnivå. De ansatte kan gjøre mye, men det vil alltid være begrensninger knyttet til bruken av de kirkelige tilsatte. Det gjøres et godt arbeid med dette i Kvalsund, hvor menighetshuset har blitt et bygg som tas i bruk av frivillige lag og foreninger, foruten de kirkelige aktivitetene som foregår der. Arbeidet med å rekruttere klokkeblåser blant tidligere konfirmanter bærer også frukter og er svært oppløftende, både med tanke på nåværende kompetansebygging og fremtidig rekruttering til kirkelige stillinger.

Det er en del vedlikeholdsutfordringer i kommunens kirker. Dette handler om generelt vedlikehold, behov for nye malingsstrøk og mer. Mye av slikt arbeid kan gjennomføres ved dugnad og innsamling av midler. Det er nå bevilget 6,3 millioner kroner til restaurering av Kvalsund kirke og det er fint å se at kommunen prioriterer å vedlikeholde kirkebyggene i soknene. Det blir raskt dyrt å la være å ta vare på kirkebyggene våre.

Det kom også fram på møtet at man må finne en løsning på økonomiske utfordringer knyttet til kateketstillingen. Denne har de siste 3 årene vært finansiert gjennom prosjektmidler fra bispedømmerrådet. Det er viktig at denne blir en del av fellesrådets budsjett slik at stillingen kan fortsette. I denne sammenheng må også nevnes utfordringen i menighetenes diakonale tjeneste. Det var tidligere ansatt diakon i Hammerfest og denne stillingen er nå falt bort. Dette er svært utfordrende for menigheten, som ikke har nok ressurser til å fortsette flere av de viktige diakonale tilbudene som var operative i menigheten tidligere. Her vil jeg be fellesrådet om å finne nye løsninger både når det gjelder en eventuell finansiering av en slik stilling, men også med tanke på å styrke frivilligheten innenfor det som har med kirkens diakonale tjeneste å gjøre.

Jeg vil uttrykke stor takknemlighet for den viktige jobben dere gjør som er valgt inn i menighetsråd og fellesråd. Jeg vil også takke de av dere som har sittet i rådene siden forrige visitas og nå er avløst av nye medlemmer. I denne sammenheng vil jeg også få lov til å trekke fram fellesrådets leder, Svein Sivertsen, som har tatt et ekstra tak etter at kirkevergen, Arnfinn Rognmo, ble sykemeldt. Hans kompetanse fra sine 18 år som kirkeverge har vært svært nyttig for de ansatte i en krevende tid.

Kveldsgudstjeneste med foredrag og quiz, Kvalsund menighetshus

Torsdagen ble avsluttet med kveldsgudstjeneste på menighetshuset og flott foredrag om den lokale kirkehistorien av soknepresten.

Og så var det jo veldig fint å være på menighetshuset: på visitasen for 8 år siden håpte vi at det skulle bli mulig å realisere. Veldig godt og viktig at det skjedde!

Etter gudstjenesten ble vi utfordret med quiz.

Etterpå ble det servert vafler, kaffe og brus. Det ble mange fine samtaler rundt bordene og en fin avslutning på kvelden.

Møte med kommunen

Fredag formiddag hadde vi møte med kommunen. Der møtte vi en engasjert og hyggelig politisk ledelse og representanter fra administrasjonen. Det ble fortalt om den prekære situasjonen som kirkegården i Fjordadalen befinner seg i. Kommunen var lydhøre og tok imot budskapet. Dette er noe jeg vil be prostens følge opp spesielt, med tanke på hvor viktig det er at denne kirkelige tjenesten fungerer på en trygg og sikker måte.

Menighetene i kommunen har en krevende økonomisk situasjon, samtidig som bispedømmerrådet også har vært nødt til å kutte i stillinger til menighetene. Det er stort behov for å finne en løsning på diakonistillingen som tidligere var besatt, men som det ikke lenger fins midler til. Kanskje må man tenke annerledes om dette og se på mulighetene for å få med seg frivillige som kan øke det diakonale tilbudet i menigheten. Det har vært konstruktive møter med ungdommer som vil bidra i menigheten i Hammerfest. Her vil jeg oppfordre dere til å støtte og ta i bruk unge krefter som kan bidra til å lage lavterskeltilbud for ungdommer i Hammerfest.

Det ble et konstruktivt og positivt møte med kommunen. Og det er grunn til å tro at dere kan finne gode løsninger på de utfordringene dere som menigheter står overfor i tida framover.

Utfordringer til menigheten

I løpet av denne visitasjonen har jeg fått se mye av arbeidet som kirka driver med her i Hammerfest, Kvalsund og Kokelv. Det har vært en god opplevelse og vi har møtt mange positive og engasjerte mennesker, både i staben og i befolkningen for øvrig. Nå som vi er ved enden av visitasjonen ønsker jeg å dele med dere noen tanker jeg har gjort meg om veien videre og utfordringer til menigheten:

- **Skredsikring på kirkegården i Fjordadalen**

Det er store utfordringer på kirkegården i Fjordadalen. De siste årene har det gått jevnlig snøskred på vinterstid som gjør at det ikke er forsvarlig, hverken å jobbe eller holde begravelser, på kirkegården tidvis. Jeg ber om at dette utredes og planlegges utbedret så raskt som mulig, slik at befolkningen i Hammerfest og ikke minst de ansatte på gravlunden er sikret et trygt sted å ta vare på de døde.

- **Samkjøring av ressurser i menighetene**

Kommunene i Hammerfest og Kvalsund ble slått sammen for snart fem år siden. Dette gir muligheter for å få til ting sammen. Det er med å sikre Kvalsund og Kokelv tilgang på kirkelige fagfolk de ikke hadde tidligere og det sikrer Hammerfest tilgang på Kvalsundpresten med de fordeler det medfører for den kirkelige aktiviteten. I tillegg vil jeg gjenta utfordringen jeg ga i Hammerfest under forrige visitas om å satse på økt frivillighet. Frivillighet vil få en stadig viktigere rolle i årene som kommer, ikke bare for å avlaste budsjetter og dekke opp for stillinger man ikke har, men også for å sikre et supplement til de medarbeiderne man allerede har. Samtidig er frivillighet med å gi kirkens medlemmer større ansvar og et større eierforhold til kirken, både som bygg og organisasjon, men også som en levende menighet der tjenestemangfoldet får blomstre.

- **Tilbud til barn og unge**

Menigheten har godt oppmøte om knøttesang og det fins aktiviteter for de i den yngste aldersgruppen gjennom trosopplæringstiltak. Det er likevel få tilbud til de som fra konfirmantalden og oppover. Biskopen vil derfor utfordre menigheten til å fortsette den gode dialogen som allerede er startet med lokale ungdommer. Det er meget viktig at kirka er med å skape gode arenaer og lavterskeltilbud til denne gruppa i samfunnet og bidrar til å skape fellesskap og innenforskap i den lokale menigheten.

- **Det diakonale arbeidet**

Det har vært et stort og viktig arbeid på diakonisiden i Hammerfest tidligere. Dette har de siste årene blitt redusert på grunn av manglende bemanning. Jeg vil be menighetene om å finne gode løsninger på dette og se mot frivilligheten som en løsning. Slik at det diakonale arbeidet kan nå enda videre ut og drive vekselvirkning på det lokale frivillighetslivet som fins i både by og bygd.

- **Sjøsamisk kultur og tilhørighet**

Det skjer mye positivt på dette feltet, og det er viktig at menighetene fortsetter med å løfte fram det samiske, slik vi har sett det både generelt i gudstjenestene, og særlig i møter vi hadde denne gangen på Seiland og i Kokelv. Jeg vil oppfordre menighetene til å fortsette dette gode arbeidet med å synliggjøre samisk språk og kultur og på den måten ta vare på den arven som har vært her i lang tid.

Avslutning

Det er nå omtrent 8 år siden forrige visitas. Det blir sannsynligvis en tilsvarende tid til neste gang biskopen kommer på besøk. I mellomtiden har prosten i oppgave å følge opp de utfordringene som visitasen har pekt på, i samarbeid med menighetsrådene og de ansatte. Da vil jeg gjerne få si hjertelig takk for all gjestfrihet og måten dere har tatt imot oss på her i bygd og by! Jeg vil takke fellesrådet, menighetsrådene, kommunen, de kirkelig ansatte, prosten og alle andre som har vært med å tilrettelegge for denne visitasen. Og ikke minst takk til alle dere i Hammerfest, Kvalsund og Kokelv sokn som trofast samles til gudstjenester, som ber for menigheten og setter deres lit til Herren.

Måtte Gud ta vare på dere i sin nåde og velsigne dere alle i dagene som ligger foran oss!